

3. Udkast til spildevandsplan 2024 (D)

Sagsnr.: 24-009097

Åbent

Kompetence

Klima- og Miljøudvalget.

Beslutningstema

Klima- og Miljøudvalget skal drøfte udkastet til den kommende spildevandsplan 2024 – 2036.

Indstilling

Chefen for Teknik, Plan og Erhverv indstiller,

1. at Klima- og Miljøudvalget drøfter udkast til spildevandsplan 2024 – 2036.

Sagens indhold

Generelt om spildevandsplaner:

Spildevandsplanen er en lovpligtig sektorplan, der sætter de overordnede rammer for den samlede spildevandshåndtering i kommunen. Sammen med kommunens ejerstrategi danner den, den ramme, som forsyningselskabet arbejder indenfor. Planen beskriver, hvordan spildevand håndteres, renses og bortskaffes i kommunen, og hvori man kan orientere sig om de kommende års tiltag og initiativer på spildevandsområdet i den fastsatte planperiode.

Den har en planperiode på 12 år med en revision hvert fjerde år.

Spildevandsplanen ajourføres i takt med anden udvikling i kommunen, der eksempelvis opstår via kommuneplantillæg og lokalplaner. De nye kommuneplansrammer er indarbejdet i udkastet til den nye spildevandsplan. Efter behov udarbejdes der konkrete spildevandsplantillæg, der optager nye planområder i spildevandsplanen. Det samme gør sig gældende med ændringer i eksisterende planområder.

Det nye oplæg til spildevandsplan 2024 (bilag 1 med tilhørende bilag 2, 3a, 3b, 4a, 4b, 5 og 6) afløser den gældende spildevandsplan 2019 -2023.

Spildevandsplanen skal indeholde oplysninger og plan for en række forhold. Det gælder blandt andet forhold til anden planlægning (kommuneplan, vandplaner m.fl.), eksisterende og planlagte kloakområder, spildevandsanlæg (herunder renseanlæg og anlæg til håndtering og udledning af regnvand), spildevandshåndtering og renseniveauer i det åbne land samt områder, hvor der er mulighed for nedsivning af regnvand. Desuden indeholder den en tidsplan for nye og ændrede kloakområder i planperioden.

Spildevandsplanen er udarbejdet med udgangspunkt i Klima- og Miljøudvalgets drøftelse af sagen d. 14. november 2023 og temamøde d. 6. marts 2024. Tilsammen danner det grundlag for en række fokusområder, der gennemgås i det følgende.

Spildevandsplan 2024 – 2036, fokusområder

Spildevandsplanen har fem fokusområder foruden det lovpligtige indhold. De fem fokusområder er:

- a. Miljøfremmede stoffer (fjerde rensesetrin)
- b. Termisk anlæg (slamforbrænding)
- c. Udledning af regnvand til recipient, primært åer, og reduktion af overløb fra fælleskloak
- d. Spildevandsrensning i det åbne land
- e. Klimatilpasning

Væsentlige elementer for Spildevandsplanen i Slagelse Kommune

Det fjerde rensetrin

Klima- og Miljøudvalget besluttede d. 14. november 2023, at administrationen skulle arbejde videre med at vurdere mulighederne for at etablere et fjerde rensetrin. Formålet er at forbedre spildevandsrensningen af miljøfremmede stoffer, og på den måde kunne leve op til de kommende regler på området i henhold til byspildevandsdirektivet . Det forventes endeligt godkendt i løbet af efteråret 2024.

Det fremgår af seneste udkast, at der stilles krav for udbygning af et fjerde rensetrin på minimum 10 % af Slagelse Kommunes renseanlæg inden 2033 og alle anlæg skal udbygges med fjerde rensetrin inden 2045.

Det forventes, at Envafors vil kunne stille krav til producenterne indenfor medicinal- og kosmetikindustrien om medfinansiering af udgifterne til rensning af miljøfarlige stoffer. Reglerne forventes implementeret inden 2028 . Hvis udbygningen med det fjerde rensetrin etableres inden reglerne træder i kraft kan det ikke garanteres at omkostningerne kan medfinansieres af producenterne .

Slamforbrændingsanlæg

Der lægges op til etablering af et slamforbrændingsanlæg på Slagelse Renseanlæg. Der henvises i denne sammenhæng til den særskilte sag på Klima- og Miljøudvalgets møde d. 12. juni 2024 (punkt 2).

Udledning af regnvand til recipient

På Klima- og Miljøudvalgets møde d. 14. november 2024 blev det besluttet, at der skulle udarbejdes et notat, der udfolder en model for prioritering af kloakområderne med hensyn til recipienternes robusthed. Administrationen arbejder sammen med Envafors om at færdiggøre modellen. I den kommende planperiode er der planlagt en række kloakprojekter, der følger den tidligere prioritering. Det forventes, at den nye model ikke vil give anledning til væsentlige ændringer.

Spildevandsplanen indeholder fortsættelse med kloakering af en række landsbyer, som der ikke blev færdiggjort i den nugældende planperiode. Derudover prioriteres renovering af ledningssystemet og sikring af den fornødne kloakforsyning samt tilslutning af nye byggemodnede udstykninger i kommunen.

Spildevandsrensning i det åbne land

Der er på Klima- og Miljøudvalgets møde den 14. november 2023 blevet efterspurgt et notat, der redegør for påvirkningen af vandløb, ved etablering af forbedret spildevandsrensning længere væk end 750 meter fra vandløb. Det fremgår af notatet, at der ud fra teoretiske beregninger er redegjort for de forhold der gør sig gældende til at sikre en bedre målopfyldelse for vandløbene. Der er stor sandsynlighed for, at vandløbene ikke kan opfylde målsætningerne til DVFI, så længe ikke alle bidragsydere til et vandløbssystem får forbedret rensning. Beregningerne viser, at de vandløb, der fortsat modtager spildevand fra husstande med uændret spildevandsrensning, vil have en væsentligt lavere sandsynlighed for målopfyldelse end de vandløb, der modtager spildevand fra husstande med forbedret spildevandsrensning.

Derudover er der i beregningerne ikke taget udgangspunkt i worst case scenarier, der ses ved udskylning af spildevandssystemerne ved store regnskyl (såkaldt: First Flush). Se mere, jf. vedhæftet bilag 7 – Åben land notat for påvirkningen af vandløb.

Klimatilpasning

I spildevandsplanen lægges der op til med hvilken hastighed regnvand må afledes fra ejendommene og til regnvandssystemet (2 l/s/ha). Med de stigende nedbørsmængder og ændrede regnhændelser skal det samlede regnvandssystem forberedes til de nye vilkår for både private ejendomme og de offentlige kloakker. Det kan f.eks. være øgede krav til håndtering af regnvand på egen grund, LAR-systemer (lokal afledning af regnvand) og udbygning af regnvandsbassiner på det offentlige system. Der indarbejdes et afsnit om disse forhold i det udkast til spildevandsplan , der fremlægges i august.

Envafors er derudover undervejs med arbejdet omkring opsætning af beregningsmodeller for regnvandshåndtering fra byerne. Modellen kommer til at være grundlag for at kunne fastsætte serviceniveauer for kloaksystemerne i byerne. Dette arbejde fremlægges i et tillæg til spildevandsplanen, der forventes fremlagt i første del af planperioden.

Retligt grundlag

Spildevandsplanen udarbejdes i henhold til Miljøbeskyttelseslovens § 32, hvor der forelægger krav om at udarbejde en plan for bortskaffelse af spildevand i kommunen.

Endvidere skal Spildevandsplanen opbygges i henhold til Spildevandsbekendtgørelsens §§ 5 og 6 (krav til spildevandsplanens indhold, form og serviceniveauer), hvor det nævnes hvilke oplysninger og kortbilag Spildevandsplanen skal indeholde.

Økonomiske og personalemæssige konsekvenser

Den samlede investeringssum i spildevandsplanen 2024-2031 udgør ca. 900 millioner kr. På temamødet den 6. marts 2024, præsenterede Envafors to scenarier i forhold til prioritering af økonomiske rammer for udmøntning af spildevandsplanen. Se vedhæftet bilag 8 – Envafors investeringsforslag.

Scenarie 1 – Udbygge renseanlægget med et fjerde rensetrin og termisk anlæg i samme planperiode. Restgæld estimeres til at toppe henover første planperiode med op til ca. 300 millioner kr. Den samlede overskudssum efter gældsudligning er 58 millioner kr.

Scenarie 2 – Udbygge renseanlægget med et fjerde rensetrin i første planperiode og derefter termisk anlæg i anden planperiode. Restgæld ved scenarie 2 estimeres til at toppe henover de to planperioder med op til ca. 200 millioner kr. i 2027 og igen i 2031 med ca. 240 millioner kr. Den samlede overskudssum efter gældsudligning er 68 millioner kr.

Scenarie 1 vil give en større restgæld i planperioden end det gør med scenarie 2. Det udlignes dog frem mod 2031. Heraf vil scenarie 2 bidrage med 10 millioner kr. i overskud i forhold til scenarie 1 grundet øgede renteudgifter.

Det skal bemærkes, at der ved valg af scenarie 1 vil være udfordringer med at sikre de nødvendige personalemæssige ressourcer til at prioritere alle opgaver, som Envafors er ansvarlige for. Heraf kan nævnes igangværende projekter som kloakprojekter, lednings- og renseanlægsrenovering, vedligeholdelse m.m.

Endelig gøres der opmærksom på, at Envafors har taget udgangspunkt i en beregning, hvor 100 % af spildevandet renses i det fjerde rensetrin. Det kan være en mulighed at rense en mindre del af spildevandet (eksempelvis 90 %) inden den samlede udledning til recipienten og samtidig overholde kommende udledningskrav. Der skal vurderes og regnes videre på et sådant scenarie i forbindelse med projektarbejdet. Det vil sandsynligvis også medføre en mindre anlægsudgift og driftsudgift.

Det fremlagte udkast til Spildevandsplanen 2024 – 2036 er baseret på et scenarie hvor begge renseanlægsprojekter implementeres forskudt, startende med slamforbrændingsanlæg, jf. Envafors anbefaling fra temadagen den 6. marts 2024.

Takststigningsdifferencen

Det er estimeret, at scenarie 1 vil give en forhøjet takststigning på op til 5 kr. i forhold til scenarie 2.

Tværgående konsekvenser

Spildevandsplanen har en sammenhæng med den generelle by- og erhvervsudvikling. Plangrundlaget og kravene til kloaksystemerne, herunder blandt andet regnvandshåndtering har betydning for udvikling af boliger og erhvervsområder.

Sagens videre forløb

Udvalgets input indarbejdes i endeligt forslag i august mødet 2024, som godkendes af udvalg og Byråd, hvorefter den sendes i 8 uger offentlig høring.

Det er således også på møderækken i august, at der tages stilling til om der arbejdes videre med scenarie 1 eller 2, eller en variation af disse.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 12. juni 2024

Fraværende: Anders Koefoed (V), Thomas Vesth (I)

Henrik Birch og Anders Mark Jensen fra Envafor deltog under oplysning af punktet.

At 1: Drøftet.

Præsentation vedlægges som bilag til mødereferatet.

Bilag

24-009097-1	Bilag 1 - Spildevandsplan 2024, udkast
24-009097-2	Bilag 2 - Kortbilag (2024.05.08)
24-009097-10	Bilag 3A - UdloebStatus
24-009097-9	Bilag 3B - UdloebPlan
24-009097-8	Bilag 4A - KloakoplandeStatus
24-009097-7	Bilag 4B - KloakoplandePlan
24-009097-6	Bilag 5 - Administrationsgrundlag spildevandsafgørelser
24-009097-5	Bilag 6 - Administrationsgrundlag forsinkelse af regnvand
24-009097-3	Bilag 7 - Åben land notat for påvirkningen af vandløb
24-009097-4	Bilag 8 - Envafor investeringsforslag
24-009097-12	Bilag 9 - Udkast til spildevandsplan 2024 - præsentation pkt. 3.pptx